

Správa o kontrole očkovania v okrese Banská Bystrica od 1. 9. 2014 do 31. 8. 2015.

1. Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde (tab. č. 1a).

V ročníku narodenia 2013 bolo tromi dávkami kombinovanej vakcíny (DTaP-VHB-HIB-IPV) z celkového počtu 1023 detí zaočkovaných 981 detí, t.j. 95,9 % (tab.č.1a), čo je pokles oproti minulému roku o 0,7 %. Evidujeme 35 odmietnutí (3,4%) tohto druhu očkovania.

Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým infekciám (tab. č. 1b).

V tom istom ročníku bolo tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny z celkového počtu 1023 detí zaočkovaných 979 detí t.j. 95,7%, z toho 548 detí (53,6%) bolo zaočkovaných vakcínou Synflorix (PCV 10) a 431 detí (42,1%) bolo zaočkovaných vakcínou Prevenar 13 (PCV 13). Oproti minulému roku je to pokles o 0,7%. Pri tomto druhu očkovania evidujeme 37 odmietnutí (3,6%).

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (tab. č. 2)

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2008 (preočkovanie v 6. roku života) bolo vykonané na 95 %, t.j. z celkového počtu 938 detí bolo preočkovaných 891 detí, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 2,5 %. V tomto ročníku evidujeme 23 odmietnutí očkovania (2,5%).

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 13.r. života (tab. č. 3)

Preočkovanie detí v 13.roku života v ročníku narodenia 2001 bolo vykonané na 98,0 %, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 0,7 %. Z celkového počtu 882 detí bolo zaočkovaných 864 detí. V tomto ročníku evidujeme 9 odmietnutí očkovania (1,0%).

Základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (tab. č. 4).

V ročníku narodenia 2013 bolo očkovanie vykonané na 91,6 %, to znamená, že z celkového počtu 1023 detí bolo zaočkovaných 937, čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 1,3 %. V tomto ročníku evidujeme 58 odmietnutí očkovania (5,6%).

V ročníku narodenia 2012 bolo z celkového počtu 1010 detí zaočkovaných 932 detí t.j.92,3 %, v tomto ročníku evidujeme 62 odmietnutí (4,2 %).

V ročníku narodenia 2011 bolo z celkového počtu 1018 detí zaočkovaných 963 detí t.j. 94,6 %, v tomto ročníku evidujeme 46 odmietnutí (4,5 %).

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života (tab.č. 5)

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2003 bolo vykonané na 94,7 %, to znamená, že z celkového počtu 835 detí bolo zaočkovaných 791, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 3,2 %. Evidujeme 16 odmietnutí očkovania (1,9 %).

Očkovanie študentov zdravotníckych škôl, lekárskeho fakúlt a iných fakúlt zdravotníckeho zamerania vrátane nadstavbových škôl uvádza tab. č. 6.

Vykazujeme aj očkovanie študentov Lekárskych fakúlt, ktorí boli očkovaní v mieste bydliska, nakoľko obvodní detskí lekári nevedeli uviesť adresu Lekárskej fakulty, ktorú navštevujú, niektorí študujú aj v zahraničí.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek (tab. č. 7).

V ročníku narodenia 2014 nebolo narodené žiadne dieťa HBsAg pozitívnej matky, v ročníku narodenia 2015 boli narodené dve deti HBsAg pozit. matiek, obidve deti boli očkované hneď po narodení jednou dávkou vakcíny proti hepatitíde B, zároveň bol podaný obidvom aj HBIG.

Očkovanie pacientov hemodialyzačných oddelení a pacientov v peritoneálnej dialýze proti VHB (tab. č. 8).

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde typu B u pacientov zaradených do DP v čase kontroly očkovania bolo indikované u 29 dialyzovaných pacientov, všetci pacienti boli očkovaní proti hepatitíde B.

Očkovanie pacientov v príprave na zaradenie do DP – 16 pacientov, všetci boli zaočkovaní proti VHB.

Očkovanie kontaktov HBsAg pozitívnych osôb a kontaktov chorých na VHB uvádza tabuľka č. 9a.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s chorými na VHB nebolo indikované ani v jednom prípade.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s nosičmi HBsAg bolo indikované v jednom prípade, zatiaľ bol očkovaný dvoma dávkami vakcíny proti hepatitíde B.

Očkovanie ďalších osôb (tab.9b) – v okrese B. Bystrica nemáme zariadenia tohto typu.

Odporúčané očkovanie alebo očkovanie na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života (tab. č. 10).

Spolu bolo zaočkovaných 592 detí, oproti roku 2014 je to menej o 111 detí, čo znamená pokles o 15,8%.

Kliešťová encefalitída – 71 detí

Chrípka – 1dieťa do 3 rokov života, 152 detí od 3 rokov života

Vírusová hepatitída typu A – 187 detí

Meningokoková meningitída – 26 detí

Infekcie vyvolané S.pneumoniae - 2 deti

Rotavírusové infekcie – 173 detí

Rakovina krčka maternice – 24 dievčat

Ovčie kiahne – 13 detí

Tuberkulóza – 0

Očkovanie proti chrípke a proti invazívnym pneumokokovým infekciám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb (tab. č. 11).

Proti chrípke bolo v týchto zariadeniach zaočkovaných 319 osôb, z celkového počtu 470, t.j. 67,9 %, čo je oproti minulému roku vzostup o 4,5 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám bolo očkovaných 15 osôb t.j. 3,2 % z počtu indikovaných osôb.

1.1. Nižšia zaočkovanosť ako 95 % v okrese B. Bystrica bola zaznamenaná u detí v ročníku narodenia 2013 - základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde. V tomto ročníku sú deti zaočkované na 92,5 %.

Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov v 58 prípadoch, v 7 prípadoch bolo očkovanie kontraindikované, 5 detí má dlhodobý pobyt v zahraničí, 16 detí je casus socialis – rodičia sa s deťmi opakovane nedostavili na očkovanie, do ambulancie lekára sa dostavia len s chorým dieťaťom, kedy očkovať nie je možné.

V ročníku narodenia 2012 – v základnom očkovaní proti rubeole, osýpkam a parotitíde zaočkovanosť poklesla na 92,3%. Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie očkovania zo strany rodičov v 62 prípadoch, v 3 prípadoch bolo očkovanie kontraindikované, v 7 prípadoch sa rodičia s deťmi opakovane nedostavili na očkovanie a 6 detí v tomto ročníku má dlhodobý pobyt v zahraničí.

Nižšiu zaočkovanosť ako 95 % sme v okrese zaznamenali aj v ročníku narodenia 2011 - základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde. V tomto ročníku poklesla zaočkovanosť na 94,6%. Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov v 46 prípadoch, v 4 prípadoch bolo očkovanie kontraindikované, v dvoch prípadoch sú deti dlhodobo v zahraničí a v 3 prípadoch sa rodičia s deťmi nedostavili opakovane na očkovanie.

1.2. V okrese Banská Bystrica je 22 pediatrických obvodov.

1.3. Závažné nedostatky vo vedení dokumentácie o očkovaní neboli zistené.

1.4. Príčiny neočkovania novorodencov HBsAg pozit. matiek.

V ročníku narodenia 2014 nebolo narodené žiadne dieťa HBsAg pozitívnej matky, v ročníku narodenia 2015 boli narodené dve deti HBsAg pozit. matiek, obidve deti boli očkované hneď po narodení jednou dávkou vakcíny proti hepatitíde B, zároveň bol podaný obidvom aj HBIG.

1.5. Mimoriadne očkovanie nebolo vykonávané.

1.6. Utečenecké tábory v okrese B. Bystrica nie sú zriadené.

1.7. Uplatňovanie kontraindikácií voči očkovaníu podľa jednotlivých druhov podaných vakcín je nasledovné: celkom bolo zistených 29 kontraindikácií, z toho 2 trvalé a 27 dočasných

Kontraindikácie pri základ.očkovaní proti DTP- VHB- HIB-IPV, PCV

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Predčasne narodené dieťa	2	-	2
Recid. infekty HCD	1	-	1
S p o l u	3	-	3

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 6.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Nefrotický syndróm	1	-	1
Recidivujúce infekty HCD	4	-	4
S p o l u	5	-	5

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 13.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	1	-	1
Reumatoidná artritída	1	-	1
S p o l u	2	-	2

Kontraindikácie pri očkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde – základ. očkovanie

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	3	-	3
Epilepsia	1	-	1
Tuberózna skleróza	1	-	1
Sval. Hypotónia	1	-	1
Alergia na vaj. bielok	-	2	2
Hydrocefalus	1	-	1
Recid. infekty močových ciest	1	-	1
Liečba kortikoidmi	1	-	1
Silný atopický ekzém	1	-	1
S p o l u	10	2	12

Kontraindikácie pri preočkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Recid. infekty dých. ciest	1	-	1
Musculárna dystrofia	1	-	1
DMO	2	-	2
Porucha imunity	1	-	1
Astma bronchiale	1	-	1
Polytrauma po autonehode	1	-	1
S p o l u	7	-	7

Tab.2 Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených od 1.9. 2014 do 31.8. 2015				Spolu
	odmietnutie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na očkovanie	odklad očkovania	
Banská Bystrica	286	24	26	7	343

1.8. Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami k 31. 8. 2014.

Bolo zistených 12 dočasných kontraindikácií, z toho 8x nebolo doočkovanie vykonané z nasledovných dôvodov:

- kontraindikácia stále pretrváva – 6x
- nedostavili sa na očkovanie (cas. socialis) – 2x

Tab. 3

Okres	Dočasné kontraindikácie zistené od 1. 9. 2013 do 31. 8. 2014

	celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2014	
		abs.	%
B.Bystrica	12	4	33,3

1.9. Nežiadúce reakcie podľa druhu vakcíny a podľa typu reakcie.

Bola nahlásená jedna reakcia po očkovaní po podaní očkovacej látky **Infanrix Polio** č.š. AC 20B304DF – reakcia nastala 48 hodín po očkovaní na mieste vpichu erytém veľkosti 10 x 5cm, zvýšená teplota 38,5 st. C, ostatné príznaky neboli, hospitalizácia nebola potrebná.

1.10. S kým, kedy a s akým výsledkom boli nedostatky vo výkone očkovania prerokované.

Nedostatky vo výkone očkovania sa týkali v odmietaní očkovania zo strany rodičov detí. S odmietnutím očkovania zo strany rodičov sme sa stretli vo všetkých pediatrických obvodoch. Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú.

1.11. Návrhy na riešenie problémov a opatrenia na odstránenie nedostatkov pri zabezpečovaní výkonu očkovania.

Nutná zmena legislatívy, problémy pri odmietnutí očkovania. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa a sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.

Lekári boli upozornení na povinnosť písomného hlásenia odmietnutie očkovania rodičmi, nakoľko niektorí túto povinnosť ignorujú.

2.

Tab.4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2014 do 31.8.2015 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2014 do 31. 8. 2015 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období	
	základné očkovanie	preočkovanie

	DTaP-VHB-HIB-POLIO	pneumokokové invazívne ochorenia	osýpky mups rubeola	DTaP-IPV v 6. roku života	osýpky mups rubeola v 11.roku života	DTaP-POLIO v 13. roku života
B. Bystrica	0	0	1	9	3	0
Spolu	0	0	1	9	3	0

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2014 do 31.8.2015 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1.9.2014 do 31.8.2015	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2015
Banská Bystrica	34	172
Spolu	34	172

3. Vykonat' kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Tab. 6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

Okres	Celkový počet pediatrických obvodov	Počet kontrolovaných obvodov			
		Spolu	z toho počet ambulancií		
			So samostatnými chladničkami na uskladnenie vakcín, bez výparníka vybavených chladničkovými teplomermi	S písomnou evidenciou teploty v chladničke iba v pracovných dňoch	nepretržite
Banská Bystrica	22	22	21	21	0

V 1 pediatrickom obvode nebola vymenená chladnička (s výparníkom), napriek uloženým nápravným opatreniam pri kontrole očkovania vykonanej k 31.8.2014. Lekár na tomto obvode to zdôvodňuje tým, že v chladničke sa neskladujú očkovacie látky dlhodobo, nakoľko si ich podľa potreby prevezmú z lekárne v deň očkovania. Teplomermi majú chladničky vybavené vo všetkých obvodoch, teplotu v chladničkách kontrolujú a evidujú iba v pracovných dňoch.

4. Uviest' zistené nedostatky v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov, spôsobom výdaja vakcín a transportom vakcín z lekárne do pediatrickej ambulancie.

Na pediatrických obvodoch nemajú väčšie zásoby očkovacích látok, nakoľko pri väčšine pediatrických obvodov sa v blízkosti nachádzajú lekárne, v ktorých zdravotná sestra preberie očkovaciu látku. Potrebná očkovacia látka sa preberá len v množstve pre pozvaných očkovaných.

V letných mesiacoch júl, august sa lekári sťažovali na nedostatočné zásoby v lekárňach HEXA vakcíny a Priorixu, čo im spôsobilo problémy dodržať intervaly v očkovacej schéme.

5. Záver:

V okrese B. Bystrica je celkom 22 pediatrických obvodov. Takmer vo všetkých kontrolovaných ročníkoch sme oproti minulému roku zaznamenali pokles zaočkovanosti detskej populácie.

V základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde typu B hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 0,7 %, v očkovaní proti pneumokokovým invazívnym infekciám zaznamenávame pokles o 0,7%.

V preočkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 6. roku života zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 2,5%, v preočkovaní proti týmto ochoreniam v 13. roku života zaznamenávame pokles o 0,7%.

V základnom očkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2013 zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 1,3 %.

Preočkovanie proti morbillám, rubeole a parotitíde v 11. roku života pokleslo oproti minulému roku o 3,2%.

V rámci odporúčaného očkovania alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný pokles celkového počtu zaočkovaných detí o 15,8 %.

V celkovej zaočkovanosti proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb zaznamenávame oproti minulému roku vzostup o 4,5 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám bolo zaočkovaných 3,2 % z celkového počtu indikovaných osôb.

Počas kontroly očkovania k 31. 8. 2015 bolo zaznamenaných 29 kontraindikácií, z toho 2 trvalé a 27 dočasných, čo je oproti roku 2014 viac ako dvojnásobný vzostup.

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami zistenými v období od 1.9. 2013 do 31.8. 2015 bolo uskutočnené v 4 prípadoch t.j. z celkového počtu dočasných kontraindikácií (12) bolo doočkovaných 33,3 %. Doočkovanie dočasných kontraindikácií sa uskutočňuje na základe posúdenia zdravotného stavu ošetrojúcimi lekármi v spolupráci so špecialistami, ktorí stanovujú diagnózu kontraindikácie, vo 8 prípadoch kontraindikácia stále pretrvávala.

Vo všetkých pediatrických obvodoch sme sa stretli s odmietaním očkovania zo strany rodičov. Od 1.9.2014 do 31.8. 2015 evidujeme v kontrolovaných ročníkoch narodenia 286 odmietnutí očkovania, z toho 35 kompletných. V ročníkoch, ktoré tohto roku nepodliehajú kontrole očkovania bolo nahlásených 34 kompletných odmietnutí očkovania, kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím očkovania k 31.8.2015 – 172detí. V období od 1.9. 2014 do 31.8.2015 evidujeme v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania aj čiastočné odmietnutia očkovania u 13 detí.

Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.